

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 28 czerwca 1957 r.

zmieniające zarządzenie z dnia 20 lutego 1953 r. w sprawie inwentaryzacji oraz sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych.

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt 8 i 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. z 1950 r. Nr 22, poz. 188 i z 1951 r. Nr 25, poz. 185) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1953 r. w sprawie inwentaryzacji oraz sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych (Monitor Polski z 1953 r. Nr A-29, poz. 359, z 1956 r. Nr 38, poz. 448 i z 1957 r. Nr 6, poz. 41) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. 1. Spisy z natury powinny być dokonane na arkuszach bądź oddzielnych dla każdego składnika kartach, zawierających co najmniej następujące dane:

- 1) nazwę przedsiębiorstwa;
- 2) nazwę lub numer pola spisowego oraz określenie magazynu, składowiska, sklepu itp.;
- 3) nr kolejny arkusza (karty);
- 4) datę spisu;
- 5) nr kolejny pozycji (dotyczy arkusza spisu);
- 6) nr inwentarzowy, nr symbolu indeksu materiałów, wyrobów, towarów, nr zlecenia produkcyjnego itp.;
- 7) szczegółowe określenie przedmiotu inwentaryzowanego;
- 8) jednostkę miary;
- 9) ilość stwierdzoną w czasie spisu;
- 10) nazwiska i podpisy osób dokonujących spisu oraz osób odpowiedzialnych za stan danych składników;
- 11) cenę za jednostkę miary;
- 12) wartość wynikającą z pomnożenia ilości danego składnika stwierdzonej w czasie spisu przez cenę jednostkową;
- 13) nazwiska i podpisy osób dokonujących wyceny.

2. Arkusze (karty) spisów z natury, od momentu ich ostemplowania i ponumerowania, traktuje się jako dokumenty ścisłego zarachowania. Ostemplowanie i ponumerowanie arkuszy (kart) spisów powinno nastąpić przed

wydaniem ich członkom zespołów spisowych. Za prawidłowe rozliczenie się z otrzymanych przez zespoły spisowe arkuszy (kart) spisów odpowiedzialny jest przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej.”;

2) § 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 9. W przypadku, gdy spis z natury sporządza się na arkuszach spisowych, składniki majątkowe powierzone jednej osobie odpowiedzialnej za całość i stan tych składników należy ująć na odrębnym arkuszu.”;

3) w § 11 skreśla się ust. 2;

4) w § 13:

a) skreśla się ostatnie zdanie i dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku, gdy ilościowy stan zapasów nie może być ustalony w drodze przeliczenia, zważenia lub zmierzania ani też w drodze oszacowania dokonanego na podstawie obliczeń technicznych, właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) określą sposób inwentaryzacji tych składników majątkowych, stosownie do warunków branżowych.”;

5) po § 13 dodaje się § 13a w brzmieniu:

„§ 13a. 1. W przypadku stwierdzenia, że składniki majątkowe uległy zepsuciu lub zniszczeniu w pełni lub częściowo (np. na skutek długotrwałego lub niewłaściwego przechowywania), w arkuszach (kartach) spisów z natury należy zamieścić odpowiednią uwagę.

2. Zepsute lub zniszczone składniki środków obrotowych i materiały na inwestycje należy protokołarnie oszacować. Dyrektor przedsiębiorstwa, na wniosek komisji inwentaryzacyjnej, zarządzi oszacowanie oraz wyznaczy osoby, które dokonają szacunku.”;

6) w § 14:

a) wyrazy „komisji (podkomisji) inwentaryzacyjnej” zastępuje się wyrazami „zespołu spisowego”, a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

- b) dodaje się ust. 2 i 3 w następującym brzmieniu:
- „2. Osoby dokonujące liczenia, ważenia, pomiarów i oszacowania składników majątkowych nie mogą być informowane o wielkości zapasów tych składników wynikającej z ewidencji.
3. Przed rozpoczęciem spisu z natury osoba odpowiedzialna za całość i stan składników majątkowych powinna złożyć pisemne oświadczenie stwierdzające, że wszelkie dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników zostały ujęte w ewidencji ilościowej oraz przekazane do działu księgowości.”;
- 7) w § 15 ust. 3 wyrazy „komisji (podkomisji) inwentaryzacyjnej przeprowadzającej spis” zastępuje się wyrazami „zespołu spisowego”;
- 8) § 17 otrzymuje brzmienie:
- „§ 17. 1. Główny księgowy zarządza wycenę składników ujętych na arkuszach (kartach) spisu. Można jednak zaniechać wyceny składników majątkowych, jeżeli są one ujęte w księdze rimanentów, prowadzonej zgodnie z zasadami uproszczonej ewidencji materiałów i towarów.
2. Główny księgowy zleca ustalenie różnic inwentaryzacyjnych (niedoborów i nadwyżek) wynikających z porównania ilości i wartości poszczególnych składników ustalonej w toku inwentaryzacji z ilością i wartością wynikającą z ewidencji tych składników. Przeprowadzenie porównania powinno być należycie udokumentowane.
3. Różnice, o których mowa w ust. 2, należy ująć w zestawieniach liczbowych sporządzanych w sposób umożliwiający ustalenie łącznej sumy różnic inwentaryzacyjnych z podziałem jej według poszczególnych kont syntetycznych przewidzianych w branżowym planie kont oraz według osób odpowiedzialnych za stan powierzonych im pieczy składników majątkowych.
4. Zestawienia, o których mowa w ust. 3, należy sporządzić w sposób umożliwiający stwierdzenie powiązania poszczególnych pozycji zestawienia z pozycjami arkuszy spisowych (kartami spisu), na podstawie których zostało ono sporządzone.”;
- 9) § 18 otrzymuje brzmienie:
- „§ 18. 1. Inwentaryzacja książek, czasopism i innych druków wchodzących w skład biblioteki przedsiębiorstwa może być przeprowadzona według uproszczonych zasad.
2. Inwentaryzacja książek, czasopism i innych druków według uproszczonych zasad polega na sprawdzeniu prawidłowości ewidencji książek, czasopism i innych druków przez porównanie zapisów w księdze inwentarzowej biblioteki ze stanem rzeczywistym oraz z kartami książek lub kartami czytelników oraz na wrywkowym sprawdzeniu zgodności zapisów w kartach książek lub kartach czytelników ze stanem rzeczywistym.
3. Stwierdzone w czasie inwentaryzacji niedobory lub nadwyżki powinny być ujęte na odrębnych arkuszach, zawierających wszelkie dane przewidziane w księdze inwentarzowej biblioteki. Przepisy § 7 ust. 5, §§ 8, 9, 14 ust. 1 i 3, § 15 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.
4. W księdze inwentarzowej biblioteki po ostatnio wpisanej pozycji należy zamieścić klauzulę stwierdzającą przeprowadzenie spisu z natury książek, czasopism i innych druków, datę spisu oraz numery arkuszy, o których mowa w ust. 3. Klauzulę podpisują członkowie zespołu spisowego przeprowadzający spis oraz osoby odpowiedzialne za całość i stan biblioteki.”;
- 10) § 19 otrzymuje brzmienie:
- „§ 19. Inwentaryzację rozpoczętych inwestycji i remontów kapitalnych należy przeprowadzić w sposób umożliwiający skontrolowanie prawidłowości ewidencji księgowej ze stanem rzeczywistym. W szczególności należy stwierdzić:
- 1) czy nie ujęto na kontach inwestycji rozpoczętych materiałów wydanych, lecz jeszcze nie użytych na cele inwestycyjne lub też części przekazanych do montażu, których montaż nie został rozpoczęty;
 - 2) czy na kontach inwestycji rozpoczętych nie figurują inwestycje zakończone;
 - 3) czy rzeczywisty stopień zaawansowania inwestycji lub remontów kapitalnych odpowiada stanowi wynikającemu z księgowości.”;
- 11) § 21 otrzymuje brzmienie:
- „§ 21. 1. Przedsiębiorstwa obowiązane są ustalić w drodze inwentaryzacji stan:
- 1) środków trwałych, inwestycji i kapitalnych remontów rozpoczętych — przynajmniej raz do roku, nie wcześniej jednak niż 31 października każdego roku;
 - 2) materiałów podstawowych, wyrobów gotowych, półfabrykatów (wyrobów półgotowych) — co najmniej dwa razy do roku;
 - 3) materiałów pomocniczych, paliwa, części zapasowych maszyn i urządzeń, przedmiotów nietrwałych, opakowań i towarów (z wyjątkiem przedsiębiorstw handlowych), zapasów nieprzemysłowych, inwentarza żywego, materiałów i części do montażu na cele inwestycyjne, odpadków — co najmniej raz do roku;
 - 4) produkcji w toku — co najmniej 2 razy do roku, z tym że ostatnią inwentaryzację w ciągu roku przeprowadza się nie wcześniej niż 30 listopada każdego roku;
 - 5) produkcji w toku w gospodarstwach rolnych — raz do roku, na koniec roku sprawozdawczego;
 - 6) towarów i opakowań w punktach sprzedaży detalicznej raz na kwartał, a w pozostałych jednostkach handlowych co najmniej dwa razy do roku;
 - 7) artykułów spożywczych w zakładach gastronomicznych — dwa razy do roku;
 - 8) wszelkich innych nie wymienionych wyżej składników materiałowo-towarowych — przynajmniej raz do roku;
 - 9) rozliczeń międzyokresowych — co najmniej 2 razy do roku, na koniec drugiego i czwartego kwartału;
 - 10) gotówki w kasie, czeków i weksli obcych, papierów wartościowych — co najmniej raz na miesiąc;
 - 11) środków pieniężnych na rachunku rozliczeniowym oraz na innych rachunkach bankowych (także na rachunku środków na inwestycje i remonty kapitalne), zobowiązań z tytułu kredytów obrotowych — bieżąco w miarę otrzymywania wyciągów z rachunków bankowych;
 - 12) sald rozrachunków z bankami w zakresie finansowania inwestycji — bieżąco w miarę otrzymywania wyciągów z rachunków bankowych;
 - 13) sald rozrachunków z tytułu podatków oraz z tytułu wpłat z zysku, pokrywania strat i środków obrotowych na koniec każdego kwartału;
 - 14) należności i zobowiązań regulowanych w trybie inkasa bankowego (faktury w inkasie) — czterokrotnie w ciągu roku, na koniec każdego kwartału;
 - 15) sald rozrachunków nie regulowanych w trybie inkasa bankowego z odbiorcami i dostawcami — co najmniej dwukrotnie w ciągu roku, w ciągu drugiego i czwartego kwartału;
 - 16) sald rozrachunków wewnętrzno-branżowych — co najmniej czterokrotnie w ciągu roku, na koniec każdego kwartału;
 - 17) sald wszystkich innych rozrachunków — co najmniej dwukrotnie w ciągu roku, w ciągu drugiego i czwartego kwartału.

2. Termin inwentaryzacji powinien przypadać zawsze na koniec miesiąca; zasada ta nie dotyczy przedsiębiorstw handlowych i przemysłu gastronomicznego.

3. Inwentaryzację danych składników majątkowych przeprowadza się również na dzień, w którym nastąpił wypadek losowy lub inna okoliczność naruszająca stan składników majątkowych.

4. W przypadku gdy w myśl przepisów niniejszego zarządzenia inwentaryzacja danego rodzaju składników majątkowych powinna być przeprowadzona dwukrotnie w ciągu roku, terminy tej inwentaryzacji nie mogą przypadać na jedno półrocze, przy czym okres dzielący dwa terminy nie może być krótszy niż 3 miesiące.

5. W przypadkach szczególnych, uzasadnionych względami branżowymi, właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) mogą ustalić inne terminy inwentaryzacji, a także odmienną częstotliwość inwentaryzacji. W odniesieniu do przedsiębiorstw podległych centralnym zarządom (jednostkom równorzędnym) uprawnienia te przysługują dyrektorom właściwych centralnych zarządów (jednostek równorzędnych).

6. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych), a w odniesieniu do przedsiębiorstw podległych centralnym zarządom (jednostkom równorzędnym) dyrektorowie właściwych centralnych zarządów (jednostek równorzędnych) mogą udzielić zezwoleń podległym jednostkom na stosowanie inwentaryzacji ciągłej zapasów materiałów, towarów i wyrobów. Uzyskanie zezwolenia na inwentaryzację ciągłą zwalnia przedsiębiorstwo od przeprowadzania spisów w terminach określonych w ust. 1.

7. Cechami niezbędnymi dla uznania danego sposobu inwentaryzacji za inwentaryzację ciągłą są:

- 1) ustalenie rocznego planu i zasad inwentaryzacji dla każdej grupy zapasu materiałów, przedmiotów nie-trwałych na składzie, towarów, wyrobów i półfabrykatów, z tym że częstotliwość inwentaryzacji danego składnika w ciągu roku nie może być mniejsza, niż wynika to z przepisów ust. 1 i 5;

2) bieżące prowadzenie szczegółowej ilościowej ewidencji księgowej zgodnie z przepisami § 6 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 8 kwietnia 1953 r. w sprawie zasad ewidencji materiałów, towarów i wyrobów w uspołecznionych przedsiębiorstwach i zakładach (Monitor Polski z 1953 r. Nr A-52, poz. 587 i z 1954 r. Nr 94, poz. 1034), opartej o sprawnie działający system dokumentacji źródłowej; przepis ten w odniesieniu do handlu detalicznego należy rozumieć w ten sposób, że dla każdego punktu sprzedaży powinna być prowadzona ewidencja towarów według cen sprzedaży.”;

12) w rozdziale 4 działu II dodaje się § 21a w brzmieniu:

„§ 21a. Różnice inwentaryzacyjne należy wyjaśnić i przeksięgować na właściwe konta w takim terminie, aby znalazły one wyraz w najbliższym kwartalnym sprawozdaniu finansowym sporządzonym za okres obejmujący dzień, na który przypadał termin inwentaryzacji. W przypadku gdy termin inwentaryzacji przypadał w czwartym kwartale, różnice inwentaryzacyjne należy wyjaśnić i przeksięgować na właściwe konta w takim terminie, aby znalazły one wyraz w najbliższym sprawozdaniu rocznym.”;

13) w § 27 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Obowiązek uzgodnienia z kontrahentami nie dotyczy jednak sald zerowych ani też sald nie przekraczających kwoty 20 zł. Salda nie przekraczające 20 zł mogą być przyjęte do bilansu w wysokości wynikającej z ksiąg rachunkowych. Jeśli dane konto nie wykazuje obrotów w ciągu ostatnich trzech miesięcy, saldo nie przekraczające kwoty zł 20 powinno być przeksięgowane na straty lub zyski, przy czym decyzję o przeksięgowaniu wydaje dyrektor przedsiębiorstwa na wniosek głównego (starszego) księgowego. Nie dotyczy to jednak rozrachunków z pracownikami przedsiębiorstwa pozostającymi nadal w stosunku pracy.”

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. J. Kole